लिखति पूर्वस्मिन्पक्षे च व्याघारणवदित्यनेनैवोत्तरपूर्वस्याल्यत्वसिद्धेः · तेनान्तिमे पक्षे दक्षिणपूर्वं प्रथमं परिलिखेदित्येतदवगम्यते सम्यक्त्वसिद्धेः (३. ५. ४. ७) । अथोपरवाणां प्रमाणमाह ·

प्रादेशमात्रांस्तदन्तरान् ॥ ६ ॥ प्रादेशः प्रमाणमेषां ते प्रांत्राः तान्प्रांत्रान्परिमण्डलानुपरवान्परिलिखति अर्धप्रादेशेन कोणेषु वृत्तान्परिलिखतीत्यर्थः · तदन्तरानिति तच्छब्देन प्रादेशः परामृश्यते परस्परं प्रादेशमात्रमन्तरा परित्यज्य खनतीत्यर्थः ।

बृहन्नसीति (५. २२) यथापरिलिखितं खनति ॥ ७ ॥ परिलेखनक्रमेणोपरवान्खनति · नात्रोदकस्पर्शनम् अराक्षसत्वात् बृहन्नौपरवाणीति वचनात् ।

इदमहमित्युत्किरति (५. २३) यथाखातं प्रतिमन्त्रम् ॥ ८ ॥ खननानन्तरं यंतं खननक्रमानतिक्रमेण सर्वेभ्य उपरवेभ्य उत्खातान्पांसून्नुत्किरति मध्याद्बहिर्निष्काशयति ।

उत्कृत्यां किरामीति पश्चात्सर्वेभ्यः ॥ ९ ॥ प्रथममिदमहमित्यनेन पांसूनामुद्धरणं[1] कृतम् पश्चादित्यन्ते उत्कृत्यामित्यनेनैवावृत्तेन सर्वेभ्यः उपरवेभ्यः सकाशात्पांसून्नुद्वपति · प्रथमं पश्चाच्च मन्त्रेणोद्वापो वचनात् मध्ये यावदर्थं तूष्णीमिति · अत्र पश्चाच्छब्दश्चरमार्थः श्रुतितो (३. ५. ४. १३) विशेषावगमात् । खातप्रमाणमाह ·

बाहुमात्रान् ॥ १० ॥ तानुपरवान्बांत्रान्खनेत् निम्नान् ।

अक्ष्णया सम्भिन्द्यात् ॥ ११ ॥ तान्प्रकृतानुपरवान् कौटिल्येनाधस्तात्सन्द्यात् परस्परं छिद्रेण संयोजयेत् · अक्ष्णयाशब्दोऽयं कर्णवचनः न भुजेन कोट्या वा सम्भिन्दन्ति (३. ५. ४. १४) किं तर्हि कर्णेन दक्षिणपूर्वमुत्तरापरं च [सं]छिद्रयन्ति तथा दक्षिणापरं पूर्वोत्तरं चेत्यर्थः । आपस्तम्बः अधस्तात्संतृण्णा भवन्ति नोपरिष्टादिति · काठके बाहुमात्रान्खनन्त्यसम्भिन्दन्तोऽधस्तात्सम्भिन्दन्ति ।

अशक्तौ सम्यक् ॥ १२ ॥ अक्ष्णया सम्भेदनाशक्तौ ऋजुभावेनैव सम्भिन्द्यात् दक्षिणौ परस्परम् पुनः पश्चिमौ तत उत्तरपूर्वौ इत्येवम् ।

स्वराडित्यवमर्शयति (५. २४) यथाखातं प्रतिमन्त्रम् ॥ १३ ॥ तानुपरवान्ख-

---

१) नामुत्करणं A.